

HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

106. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Pirjo Markkola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Tiina Kinnunen, Marko Lamberg, Marko Tikka

Hallitus: Pirkko Leino-Kaukiainen (pj.), Harri Rinta-aho (vpj.), Pauli Kettunen,

Tuomo Lappalainen, Katariina Mustakallio, Heikki Talvitie

Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

Historiallisen Aikakauskirjan artikkelit ovat läpikäyneet tieteellisen vertaisarvioinnin.

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Pirjo Markkola, Kesäkuusta kesäkuuhun 137

Yhteiskunnan murroksessa

Elina Martikainen, Maila Talvion kuvaus sotakeväästä 1918 139

Pasi Saarimäki, Maaseudun aviottomien äitien toimintastrategiat käräjillä 1800-luvun lopulla 152

Kolumni

Kai Häggman, Kulttuuria vai kauppatavaraa? 165

Historia, teoria ja selitys

Matti Peltonen, Michel Foucault'n historiallisesta ajattelusta 167

Mika Pekkola, Ulkokohtainen tieto ja sisäistetty totuus. Tutkivan subjektin suhde tutkimukseensa tulkitsevilla tieteissä 178

Katsaus

Markku Hokkanen – Timo Särkkä, Puheenvuoroja kolonialistisen vallan ja väkivallan tutkimuksesta 189

Kulttuuriympäristö

Ulla Pohjamo, Oululainen kulttuuriskandaali. Vaaskiven huvila Hietasaari-keskustelun syyttäjänä. 198

Keskustelua

Esko Salmi, Vuoden 1918 sota herättää lisää keskustelua 207

Jukka Lindstedt, Tarkennus 208

Syväluotaus

Seppo Hentilä, Pitkät jäähyväiset Saksan kysymykselle 209

Arvosteluja

Johanna Wassholm, Svenskt, finskt och ryskt. Nationens, språkets och historiens dimensioner hos E. G. Ehrström 1808–1835 (*Petri Karonen*) 214

Jaana Gluschkoff, Murtuva säätyvalta, kestävä eliitti. Senaattori Lennart Gripenbergin sukupiiri ja sääty-yhteiskunnan muodonmuutos (*Mika Kallioinen*) 215

Sami Suodenjoki, Jarmo Peltola, Köyhä Suomen kansa, katkoo kahleitansa. Luokka, liike ja yhteiskunta 1880–1918. Vasemmistolainen työväenliike Pirkanmaalla I; Ulla Aatsinki, Mika Lampi, Jarmo Peltola, Hirmuvallan huolena vankilat ja tuonela. Luokka, liike ja yhteiskunta 1918–1944. Vasemmistolainen työväenliike Pirkanmaalla II (*Joni Krekola*) 218

Vesa Tikander – Ossi Viita (toim.), Sadan vuoden olympiadi. Suomalaisen olympialiikkeen historia (*Erkki Vettenniemi*) 219

Volker Koop, "Dem Führer ein Kind schenken". Die SS-Organisation Lebensborn e.V.; Dorothee Schmitz-Köster, Kind L 364. Eine Lebensborn-Familiengeschichte (*Timo Soukola*) 221

Hanna Snellman, The Road to Taken – Narratives from Lapland; Hanna Snellman, Sallan suurin kylä – Göteborg. Tutkimus Ruotsin lappilaisista; Marianne Junila – Charles Westin, Kahden puolin Pohjanlahtea II. Enemmistöjen ja vähemmistöjen kesken (*Ulla Aatsinki*) 223

Pekka Lähteenkorva – Jussi Pekkarinen, Idän etuvartio? Suomi-kuva 1945–1981 (*Pekka Harttila*) 226

Aviezer Tucker, Our Knowledge of the Past. A Philosophy of Historiography (*Jouni-Matti Kuukkanen*) 227

Seppo Knuuttila ja Ulla Piela (toim.), Menneisyys on toista maata (*Kati Parppel*) 228

Jens Rydström ja Kati Mustola (toim.), Criminally Queer. Homosexuality and Criminal Law in Scandinavia, 1842–1999 (*Heidi Kurvinen*) 229

Tiedemaailma

Timo Soikkanen, Karjalan kunnalle. Jaakko Paavolainen 1926–2007 231

Palkittuja 232

Kirjoittajat 233

Notes on the contents 233

Kansi: Tyko Sallinen, *Jytkyt*, (*Mutilan lauantaitantsit*), 1918, öljy kankaalle. Ateneumin taide-museo. Kuvataiteen keskusarkisto.